

Ulvilan kaupunginhallitus
PL 77
28401 ULVILA

OIKAISUVAATIMUS

Asia:

OAJ:n Ulvilan paikallisyhdistys ry:n oikaisuvaatimus Ulvilan kaupunginhallituksen päätöksestä 7.3.2016 § 56 niiltä osin, kun lomautus koskee kunnan opetushenkilöstöä ja lastentarhanopettajia (liite 1).

Oikaisuvaatimuksen tekijä:

OAJ:n Ulvilan paikallisyhdistys ry.

Päätöksen tiedoksisaanti:

11.3.2016

Vaatimukset:

- 1) Ulvilan kaupunginhallituksen päätös 7.3.2016 § 56 tulee kumota niiltä osin kun se koskee kunnan opetushenkilöstön ja lastentarhanopettajien lomauttamista, koska päätös johtaa lainvastaisiin tilanteisiin ja on epätarkoituksenmukainen.
- 2) Päätöksen täytäntöönpano tulee välittömästi kieltää siihen saakka, kunnes asia on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä.

Perustelu

Täytäntöönpanon keskeyttäminen

Opetushenkilöstön ja lastentarhanopettajien lomautuspäätöksen täytäntöönpano tulee välittömästi kieltää kuntalain 11 luvun 98 §:n perusteella. Mikäli lomautukset toteutetaan suunnitelmien mukaisesti, aiheuttavat ne lainvastaisina toimina Ulvilan kaupungin oppilaille ja opiskelijoille ja lapsille sellaista peruuttamatonta vahinkoa, jota ei jälkikäteen voida enää korjata tai hyvittää.

Muu lainvastaisuus

Opetus- ja varhaiskasvatushenkilöstön lomauttaminen ei vaikuta Ulvilan kaupungin velvollisuuteen huolehtia siitä, että opetusta koskevaan lainsäädäntöön kirjatut opetukseen osallistuvan subjektiiviset oikeudet sekä päivähoitolainsäädännöstä tulevat velvoitteet toteutuvat lomautuksesta huolimatta.

Kaupungin lomautusten aikaiset opetusjärjestelyt tulevat rikkomaan perusopetuslakia ja -asetusta, perustuslakia ja YK:n lapsenoikeuksia koskevaa yleissopimusta, erityisesti erityisopetuksen kohdalla. Lisäksi lomautukset vaarantavat lukion opiskelijoiden oikeuden opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen ja turvalliseen opetusympäristöön. Päivähoitoa koskevat lomautukset tulevat rikkomaan päivähoitoa koskevaa lainsäädäntöä ja vaarantamaan lasten turvallisuuden.

Koska kaupunki tulee lomauttamaan opettajat veso -päiväksi, ei opettajilla ole mahdollisuutta päivittää opetussuunnitelma- ja työsuunnitelmatietoja. Opetuksen järjestäjä ei ole selvittänyt, miten opettajat päivittävät nämä tiedot, jotta opetussuunnitelman mukainen opetus voidaan antaa sekä lomautusten aikana että koko koulutyövuoden aikana. Opettajalla ei ole velvollisuutta omalla ajalla päivittää näitä tietoja.

Apulaisoikeusasiamies on todennut v. 2000 antamassaan ratkaisussaan, että lomautuksen aikaiset opetusjärjestelyt eivät saa tosiasiallisesti heikentää opetuksen määrää ja laatua. YK:n lapsen oikeuksia koskevan sopimuksen mukaan kaikissa lapsia koskevissa hallintoviranomaisen ratkaisuissa on asetettava etusijalle lapsen etu.

Opetussuunnitelman mukaisen opetuksen antaminen

Jos opettajat lomautetaan, oppilaat eivät saa lomautuksen aikana perusopetuslain 30 §:n tarkoittamaa opetussuunnitelman mukaista opetusta perusopetusasetuksen 1 §:n mukaisen henkilökunnan antamana.

- Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden tukea ei voida taata, koska erityis-/erityisluokanopettajatkin ollaan lomauttamassa 7 päiväksi, joista useat ovat opetuksellisia päiviä.
- Lomautuksen aikana ei aineopetuksessa voida taata kaikille opiskelijoille opetussuunnitelman/lukujärjestyksen mukaisia oppitunteja kaikissa aineissa.

Oppilaat joutuvat lomautusten aikana työskentelemään itsenäisesti. Tämä estää opetussuunnitelman toteutumisen, koska oppilas jää vaille opettajan ohjausta ja opetusta. Lomautusjärjestelyillä vaarannetaan myös oppimisympäristön turvallisuus, sillä opettajan vastuu oppilaista edellyttää tosiasiallista mahdollisuutta valvoa oppilaita koko koulupäivän ajan.

- Opetusryhmiä tullaan joko yhdistämään tai yhdelle opettajalle tulee vastuu useasta opetusryhmästä. Tällöin opetusryhmistä tulee liian suuria tai ne joudutaan sijoittamaan useampaan eri fyysiseen tilaan, jolloin turvallisuus ja oppilaiden oikeus opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen saattaa vaarantua.
- Koulunkäynniohjaajia/-avustajia ei voida käyttää opettajien sijaisina vastuukysymysten vuoksi, lisäksi tämä käytäntö estää avustajia tekemästä omaa työtään.

Opetusryhmien muodostaminen

Perusopetuksessa opetusryhmiä ei voida lomautusaikana muodostaa niin, että opetuksessa voitaisiin saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet kuten perusopetuslain 3, 29 ja 30 §:issä edellytetään.

Kun lomautetun opettajan opetusryhmästä vastuullinen opettaja yhdistää molemmat opetusryhmät samaan tilaan, muodostuu ryhmäkoko helposti opettamisen ja valvonnan kannalta liian suureksi.

Turvallinen opiskeluympäristö

Rehtorit ja opettajat eivät lomautustilanteessa pysty riittävästi takaamaan oppilaiden turvallisuutta. Perusopetuslain 29 §:ssä tarkoitettua turvallista oppimis- tai opiskeluympäristöä ei voida taata tilanteissa, joissa oppilaalla ja opiskelijalla on useita opetustiloja ja opettajia lomautuspäivien aikana. Lisäksi he joutuvat toimimaan liian vähäisellä valvonnalla tavallista suuremmissa ryhmissä.

Opiskeluympäristön turvallisuus vaarantuu, kun opettajalla ei ole tosiasiallista mahdollisuutta valvoa oppilaita. Näin tapahtuu kun opettaja vastaa kahdessa eri tilassa olevasta oppilasryhmästä. Tällaiseen tilanteeseen joudutaan, mikäli oppilasryhmien yhdistäminen samaan tilaan ei ole mahdollista opetustilan koon vuoksi.

Lukiokoulutus

Lukiolain 4 §:ssä todetaan, että lukiokoulutuksen järjestäjällä, jolle lupa myönnetään, tulee olla mm. taloudelliset edellytykset koulutuksen asianmukaiseen järjestämiseen. Mikäli kaupungin lukiokoulutusta antavat opettajat lomautetaan, on se signaali opetusministeriölle, ettei kaupungilla ole tällaisia taloudellisia resursseja.

Edelleen lukiolain 5 luvun 21 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. 22 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä opinto-ohjausta. Lisäksi lukioasetuksen 1 luvun 3 §:ssä säädetään lukion opetustarjonnasta sekä opetuksen suunnittelusta.

Eduskunnan sivistysvaliokunta on todennut mietinnössään (SiVM 24/93), että itsenäisen työskentelyn voimakas lisääminen säästösyistä voi heikentää työmuodon pedagogista vaikuttavuutta. Valiokunta pitääkin tärkeänä, ettei itseopiskelun lisäämistä pidetä vain uutena keinona vähentää kustannuksia. Lisäksi valiokunta korostaa sitä, että opiskelijoiden itsenäisen opiskelun ohjaukseen sekä opiskelijanohjaukseen tulee varata riittävät voimavarat oppilaitoksissa. Mikäli lomautukset toteutetaan, niin lukio-opiskelijat eivät tule saamaan riittävää opiskelun/opiskelijan ohjausta lomautusten aikana.

- Lukion lomautusten tapahtuessa opetuspäivinä, lukiolaiset opiskelevat ko. päivän kurssit itsenäisesti ilman opetusta, ohjausta tai ohjeistusta.
- Koeviikolle osuvien lomautuspäivien aikaiset kokeet pidetään tarvittaessa oppitunneilla ennen koeviikkoa, jolloin opiskelijat joutuvat opiskelemaan osan kurssien asioista itsenäisesti ilman opetusta.

Päivähoito ja esiopetus

Päivähoidon osalta Ulvilan kaupunki ei ole laatinut sellaisia suunnitelmia, joista kävisi ilmi, toteutuvatko päivähoitoasetuksen 6 §:n mukaiset suhdeluvut lastentarhanopettajien lomautusten aikana. Päiväkodeilla ei ole tiedossa, paljoko lapsia kyseisinä ajankohtina on hoidossa, ennen kuin huoltajat tämän ilmoittavat. Sen vuoksi lomautussuunnitelmia tehtäessä ei ole tiedossa, voidaanko lomautuksia laillisesti toteuttaa.

Päivähoidossa toteutettavat lomautukset tulevat vaarantamaan lasten turvallisuuden. Eduskunnan oikeusasiamies on todennut, että kunnalla on velvollisuus myös lomautusten aikana noudattaa päivähoitoasetuksen 6 §:n mukaisia suhdelukuja.

Lastentarhanopettajan lomauttaminen ei vaikuta kunnan velvollisuuteen huolehtia siitä, että esiopetusta koskevaan lainsäädäntöön kirjatut opetukseen osallistuvan subjektiiviset oikeudet tosiasiallisesti toteutuvat lomautuksesta huolimatta.

Lomautusperusteen tarkoituksenmukaisuus

Kaupungissa on jo toteutettu opetustoimeen kohdistuvia säästöjä ja leikkauksia. Tuntikehyksen pienentäminen on suoraan vaikuttanut yleissivistävien opettajien palkkoihin alentavasti ja samalla aiheuttanut suurentuneiden opetusryhmien muodossa muutoksia työolosuhteisiin niin, että työ tehdään entistä vaativimmissa olosuhteissa. Tuntikehyksen leikkauksen lisäksi Ulvilan kaupungissa on toteutettu kouluverkon supistusta, koulunkäyntiavustajien vähentämistä. Päiväkodeissa ryhmäkoon kasvattamisesta on käytetty maksimaalisesti budjetoituna säästökeinona

uuden lain sallimissa puitteissa, vaikka monissa kunnissa ryhmäkoon kasvattamisesta on pidättäytytty lasten edun nimissä.

Koska opettajien ja lastentarhanopettajienpalkkaus on jo pienentynyt ja työskentelyolosuhteet samoin heikentyneet, ei lomautusten tulisi enää missään nimessä kohdistua opettajiin ja lastentarhanopettajiin.

Viranhaltijoiden ja työntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun velvoite edellyttää, että opetustoimen ja päivähoidon osalta selvitetään, kuinka paljon henkilöstömenoissa on jo saatu aikaan säästöjä ja jo aikaan saatu säästö vähennetään nyt esitettyihin henkilöstömenoihin kohdistuvista säästöistä. Käytännössä tämä edellyttää opetus- ja kasvatushenkilöstön lomauttamisen peruuttamista.

Kokonaisuudessa tulevilla lomautuksilla saatava säästö on minimaalinen verrattuna Uvilan kaupungin taloudellisen tilanteen vaatimiin toimiin, eikä lomautus missään muodossa korjaa tilannetta edes kuluvana tilikautena saati tuleviksi vuosiksi.

Lopuksi

Kaiken aikaisemmin sekä edellä lausutun johdosta OAJ:n Uvilan paikallisyhdistys ry. katsoo, että Uvilan kaupungin toteuttamat opetushenkilöstön ja varhaiskasvatushenkilöstön lomautusjärjestelyt eivät ole opetusta- ja koulutusta koskevien eikä päivähoitoa koskevan lainsäädännön mukaisia. Uvilan kaupunginhallituksen lomautuspäätös tulee kumota lainvastaisena ja epätarkoituksenmukaisena.

Uvilassa maaliskuun 20. päivänä 2016

OAJ:n Uvilan paikallisyhdistys ry.

Uvilassa 20.3.2016

_____
Simo Pirttimäki Uvilan paikallisyhdistys PJ

LIITE

1. Kunnanhallituksen lomautuspäätös 7.3.2016/56§